

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno Din 12,50
pololetno Din 6,25
posamezna številka Din 0,50

Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

male oglase Din 0,25
uradne razglase Din 0,40
reklame Din 0,60

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Občni zbor SKS

bo v ponedeljek, dne 27. NOVEMBRA z običajnim dnevnim redom
v veliki dvorani MESTNEGA DOMA v LJUBLJANI.

POVERILNICE za delegate prejmejo vse krajevne organizacije
pravočasno.

Udeležba je za vse DELEGATE OBVEZNA.

IVAN PIPAN, načelnik SKS.

Govor gospoda Korošca.

Očitno krivico bi delali gospodu Korošču, če bi posvečali svojo pozornost le njegovemu značilnemu molku, ne pa njegovim »znamenitim« govorom. Eden takih njegovih »znamenitih« govorov, vsaj »Slovenec« pravi tako, je bilo njegovo poročilo o notranjem in zunanjem položaju, ki ga je podal kot načelnik SLS na občnem zboru Jugoslovanske kmetijske zveze.

Po vseh pravilih politike bi moralo biti to poročilo točen ekspozé kmetijske politike klerikalne stranke, vsaj je bilo podano na občnem zboru Kmetijske zveze, ki je edino dala klerikalni stranki politično moč in od katere ima poslaniški mandat tudi sam gospod dr. Korošec.

Zato smo z nestrpnostjo pričakovali govor gospoda Korošca in zato smo z vso pazljivostjo prebrali njegov govor, ko ga je prinesel »Slovenec«, ker hoteli smo zvedeti, kako utemeljuje načelnik SLS, gospod Korošec, upravičenost klerikalne politike za kmetijsko ljudstvo.

Toda slabo je bila poplačana naša pazljivost, ker gospod Korošec je sicer mnogo govoril o notranjem in zunanjem položaju naše države, toda brez ozira na kmetijsko ljudstvo, kakor da ga ne bi bilo, kakor da mu ni ono dalo poslaniškega mandata.

Pa preidemo k oceni govora gospoda Korošca, kakor ga brez dvoma točno prinaša »Slovenec«.

V vojnem oziru je zanimiv, ne znamenit, govor gospoda Korošca. V tem, kar je povedal in še bolj v tem, česar ni povedal.

Oglejmo si najprej to, kar je povedal gospod Korošec, ker tega je manj.

Poročilo gospoda Korošca se deli v dva dela. Uvod in prvega dela, poročila o notranjem položaju, tvorijo one znane besede o centralizmu, ki jih zna že vsak bralec »Slovenca« na pamet. Zato moremo tudi mi mirno preiti preko njih.

Potem pa opisuje gospod Korošec na dolgo in na široko boj strank za vlado in kako da v vseh strankah prodira avtonomistično stališče, ki da bo seveda v kratkem zmagovalo. Zato ne kaže, da bi SLS vstopila v vlado, čeprav so ji vrata za vstop v vlado vedno odprta.

To je vse, kar je povedal gospod Korošec o notranji politiki in še to ni točno. Če bi bilo bistvo notranje politike le v tem, kako priboriti velike pokrajine s samoupravnimi zakonodajo, potem je bilo v časih zagrebškega Narodnega sveta naša notranja politika že rešena. Toda tedaj smo boleli na prav vseh istih boleznih ko danes in v marsikaterem oziru še v večji meri. Nobene rešitve naše notranje politike ni, če ne preidemo enkrat že iz samo pravnih razlogov tudi h gospodarskim. Ne z ozirom na historične meje in strankarske posebne interese, temveč z ozirom na gospodarske potrebe ljudstva moramo določiti meje posameznih pokrajin. In pri tem moramo rešiti pereče vprašanje naše uprave, pri tem treba rešiti vprašanje gospodarskega nasprotstva med prečanskimi in srbijanskimi pokrajinami in še nazadnje moramo odstraniti to nevarnost, da ne bo razpaljenje strasti s propagando avtonomije rodilo nevarne posledice za edinstvo

države. Kajti ravno v tem poslednjem je bistvo naše notranje politike. Vpostaviti ravnotežje med zdrav centralno in zdrav pokrajinsko upravo, da bodo pri tem varovani gospodarski in plemenski interesi, to je jedro naše notranje politike.

Z drugimi besedami: Vprašanje centralizma ali avtonomije oziroma pravilneje samouprave, ni niti rešeno načelno. Zato pa je presojanje tega vprašanja le s taktičnega stališča prezigodno in — napačno.

Da govorimo še jasneje. Gospod Korošec se ponaša kot eden glavnih borcev za avtonomijo. Kljub temu pa ni podal še niti enega načrta za rešitev vprašanja, temveč se zatekel le k cenim besedam, ki se morejo oprostiti kakemu »Slovincu«, ki se pa ne morejo oprostiti vodilnemu in odgovorni emu politiku, kar je tudi gospod Korošec, čeprav nima čuta odgovornosti.

Stiri leta že kriči SLS po avtonomiji, pa še danes nihče ne ve, kako si ona to avtonomijo misli. Že v ustavotvorni skupščini je zakrivila SLS ta greh, da ni podala nobenega pozitivnega načrta in ta greh je ostal nepopravljen še do danes, do »znamenitega« govora gospoda Korošca.

Kakor da bi pisal povprečen bralec »Slovenca« govor gospoda Korošca, tako nenačelna in prazna so bila izvajanja gospoda Korošca o naši notranji politiki. Iz njih izvemo le, da se SLS silno zanima za vlado in da bi tudi vstopila v njo, če bi to kazalo. Ker pa to ne kaže, oziroma pravilneje, ker danes Pašić gospoda Korošca še ne rabi, zato pa grmi gospod Korošec proti onim, ki hočejo pozitivno politiko, ki so siti klerikalnega hujšaka.

Gospod Korošec je vodja opozicijske stranke in kot tak ima dolžnost, da z resno kritiko, t. j. s stvarnimi argumenti pokaže napake, ki jih dela vlada. Samo taka opozicijska stranka ima pravico da pride do vlade in če razpravlja gospod Korošec o možnosti sodelovanja svoje stranke v vladi, potem mora tudi povedati, katera zasluga opravičuje stranko, da pride do vlade. Vsega tega pa ni storil gospod Korošec in se predstavil kot politik, ki je v službi vsakdanjih politikov.

Če že ni kdo kos notranji politiki, potem je še manj zunanji. In to je gospod Korošec naravnost sijajno dokazal. Že takoj s svojim prvim stavkom, ko je dejal, da je naš cilj ohraniti mir in da ne bo nobene vojske (pravilno vojne!). To ni drugo ko demagogična fraza in obenem navadna glupost. Ni na svetu države ali stranke, ki bi imela za cilj vojno. Tudi imperialistična Nemčija ni videla v vojni drugo ko sredstvo za dosego ciljev, ki so pa bili v prvi vrsti gospodarski, kako da si namreč pribori svetovne trge. Movens vse politike so namreč le gospodarski oziroma le v redkih trenutkih idejni, to je nacionalistični, verski ali socialni.

Če pa že vidi gospod Korošec cilj zunanje politike v tem, da ohrani mir, potem pa je dolžan povedati ali je brezpogojno za mir ali pa ne. In tu bi vprašali gospoda Korošca, če je on za mir tudi tedaj, da bi vkrakali Italijani v Ljubljano, ali pa bi šel tedaj magari med dobrovoljce?

Že načelno je pojmovanje zunanje politike pri gospodu Korošču napačno in zato so tudi njegova izvajanja o dnevnih vprašanjih zunanje politike popolnoma zgrešena. Tisto razlaganje turškega konflikta pa je napačno smešno. Tako enostavna pa vendar ni zunanja politika. O vsem mogočem govori gospod Korošec in celo naših neodrešenih bratov se je spomnil in sicer na sila neroden način, le o novi laški vladi, ki zadeva ravno slovenski narod najgloblje ni izpregovoril besede. Zato pa je pri vsaki priliki in nepriliki pohvalil našo zunanjo politiko. Da je storil gospod Korošec to neprevidnost, mu je sicer prineslo pohvalo »Jutra«, toda ne bo prineslo tega, kar je gospod Korošec iskal, da bi namreč izbrisal v Beogradu slab utis njegovega govora. V Beogradu imajo fina ušesa, ki znajo razlikovati med laskanjem in odkritim, moškim mnenjem.

V vsakem oziru negativen je bil gospod Korošec v tem, kar je povedal.

Na občnem zboru kmetijske zveze je govoril gospod Korošec, toda o kmetijski politiki ni povedal niti besede.

Njega briga le to, kdo bo minister, njega briga le visoka zunanja politika, torišče njegovih polomij, prav nič pa ga ne brigajo kmetijska vprašanja. In vendar bi moral in moral povedati gospod Korošec v tem oziru prav mnogo.

Tako bi mu bili vsi zborovalci, zelo hvaležni, če bi povedal kako se bodo popravili njegovi grehi, kako bo popolnoma odpravljena carina na izvoz živine, kako bo davčno vprašanje pravilno rešeno, itd. Toda o vsem tem je molčal gospod Korošec in ta molk je vnovič potrdil, da je nedorasel svoj visoki vlogi in da je politik brez čuta dolžnosti.

Diskvalifikacija gospoda Korošca kot politika je njegov govor, ravno tako kakor ga je diskvalificiral njegov molk. In vendar bo pustil gospod Korošec še naprej, da se ga slavi, vendar se ne bo ustrašil posledic, ki jih mora vsled njegove nezmožnosti prenašati slovenski narod?

Kako dolgo še, mislite gospod Korošec, biti škodljivec slovenskega naroda, kako dolgo mislite še prezirati ljudsko voljo?

Pomnite, da tim težji bo obračun, čim pozneje ga položite. Vaš govor kriči po obračunu, kajti časi, ko je bilo ljudstvo le za poslušanje političnih bajk so minili!

Da se to zgodi čim prej, se bomo potrudili mi s prosvetnim delom na deželi. Vi pa se maščujte s tem, da bo »Slovenec« z neslanostjo napadel tov. Pucija!

Občni zbor „Kmetijske družbe za Slovenijo“

Razveseljiv in pomemben je bil občni zbor »Kmetijske družbe«. Razveseljiv, ker je vnovič na laž postavil vse krive proroke in dokazal, da čista kmetijska misel zmaga in da je vedno večje število kmetijskega ljudstva v taborn nositeljice kmetijske misli v naši SKS.

Občni zbor pa je bil tudi pomemben, ker smo na njem prvič podajali račun o svojem delovanju kot odločujoča večina v družbi in ker so na njem podajali prvič obračun o svojem delu tudi naši nasprotniki kot močna manjšina. Z zadoščenjem lahko poročamo, da je bil obračun našega dela tak, da nam je moral izreči ves občni zbor svoje priznanje, da pa ni bilo delo opozicije na svojem višku.

Zvesti svojemu programu smo vedno imeli pred očmi le gospodarski napredek dežele in nikdar nismo poznali h gospodarskih zadevah

strankarstva. V članih »Kmetijske družbe« smo videli le kmetovalce in vse, kar je storila družba, je bilo namenjeno v korist vseh.

Vedno smo imeli pred očmi edine korist družbe in sicer sedaj, ko smo bili v večini, prav tako ko prej, ko smo bili v manjšini. Dasi se nam ni hotelo dati niti enega zastopnika, dasi se je zavrnilo od nas ponujeno roko sprave, smo vendar z vneto delovali za prosep družbe in ji pridobivali vedno novih in novih članov. Smelo lahko rečemo, da kolikor je bilo članov SKS, toliko je bilo tudi agitatorjev za kmetijsko družbo.

Kako vse drugače pa so se obnašali naši nasprotniki. Desetletja in desetletja niso pustili v Kmetijsko družbo niti najboljših strokovnjakov, če niso bili njeni izraziti politični pristaši. Političen ozir je nadvladal gospodarskega. In temu kvarnemu načelu so ostali zvesti tudi tedaj, ko je vojna čisto izpremenila nazor ljudstva, ko je bilo vsemu svetu jasno, da zahteva ljudstvo svoje pravice tudi v Kmetijski družbi, da namreč sme izvoliti v bor družbe tistega, kogar ono hoče. Z vso silo so skušali preprečiti zato nekdajni mogotci občni zbor »Kmetijske družbe« in da ga je dosegei slovenski kmet, je moral stopiti na politično polje. Če ne bi bilo volitev v ustavotvorno skupščino, če ne bi tedaj izvolil slovenski kmet svojih pravih zastopnikov, bogve, če bi že doživeli prvi občni zbor družbe, kaj šele njenega drugega.

In ko je na prvem občnem zboru potisnila ljudska volja naše nasprotnike v manjšino, tedaj pa se je tudi pričelo njihovo kvarno delo. Ker so izgubili vodstvo v družbi, so izgubili ves smisel za njen napredek in spozabli so se celo tako daleč, da so pričeli kar odkrito delovati proti njej. Razvili so agitacijo za izstop iz družbe in dosegli v tem oziru tudi žalostne uspehe. Število udov Kmetijske družbe je padlo, kmetijska samopomoč je izgubila na svoji moči. In da bi bila njih agitacija uspešnejša, so skoraj na vsako sejo družbe zanesli tudi politiko. Tam sprožena vprašanja pa je obdelaval oni največji škodljivec slovenskega kmeta »Slov. Gospodar« in tako zanesel spor tudi v zadnjo kočjo.

Z vneto so govorili naokoli: »Glejte, kako propada družba, ker ni več v naših rokah!« Lažnjiv klic! — Kajti niti eden pristaš naše stranke ni odpadel od družbe in nemogoče je, da vplivamo mi na one, ki niso naši! — In govorili so dalje: »Glejte, kako propada »Kmetovalec«, odkar ni v naših rokah!« Recimo, da bi bilo to res, toda zakaj niso oni skrbeli s prispevki, da bo list boljši. Zakaj niso z delom, ne pa z besedami dokazali, da razumejo stvar boljše od nas? Zato, ker jim ni bilo za gospodarski procvit dežele, temveč le za korist lastne stranke.

Prav zaradi tega so pa tudi zanesli politiko v »Kmetijsko družbo«. Globoko obžalujemo, da je sploh mogla postati »Kmetijska družba« torišče političnih bojev. V gospodarskih organizacijah ne bi smelo vladati drugo ko gospodarsko stališče. Zato smo vedno pripravljene, da storimo vse, da postane »Kmetijska družba« zopet ona gospodarska organizacija, ki bo skrbela le za dobrobit slovenskega kmeta, za njegov gospodarski napredek, pa naj pripada katerikoli stranki.

Toda, da to dosežemo, ni odvisno le od nas, temveč tudi od naših nasprotnikov. Če ne prenehajo oni s svojim dosedanjim delom, potem tudi mi ne moremo popustiti proti njim. Izdali bi kmetijsko misel, če bi zaradi ljubelega miru molčali na vsako nerisnco in če bi se pustili pritiskati ob zid. Tega ne moremo in ne bomo

storili. Kdor ima pošteno voljo, ta bo lahko shajal z nami, na druge pa ne polagamo važnosti.

Od 285 podružnic, ki so imele pravico poslati 431 zastopnikov, je bilo zastopanih 214 podružnic s 323 delegati in sicer 129 podružnic s 188 delegati iz Kranjske, 84 podružnic s 134 delegati iz Stajerske in ena podružnica z enim delegatom iz Koroške.

Poročilo predsedništva.

Ob pol enajstih je otvoril tovariš predsednik občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo, ugotovil sklepčnost in pozdravil navzoče odbornike in zastopnike podružnic. Imenoma je pozdravil tov. kmetijskega ministra Ivana Pucija, ki se je vzlic svojim obilnim poslom potrudil na zborovanje. Delegati so kmetijskemu ministru priredili prisrčne ovacije. Odkar obstoji Kmetijska družba, torej po 155 letih njene obstanka, je to prvič, da se občnega zbora Kmetijske družbe udeležijo aktivni kmetijski ministri.

Nato pozdravi tudi tov. Ivo Sancina, šefa oddelka za kmetijstvo.

Uvodoma svojega govora je povdarjal tov. Pirc pomen in ogromno delo, ki ga je vršila Kmetijska družba na kulturnem in gospodarskem polju.

Imamo Kmetijsko družbo za Slovenijo, ki je nastala iz Kmetijske družbe za Kranjsko, ustanovljene leta 1767. Že l. 1917 bi morali praznovati stopenetdesetletnico družbe, kar pa vsled vojne ni bilo mogoče. Kmetijska družba je delovala na vseh kulturnih in gospodarskih poljih ter se brigala ne samo za napredek v kmetijstvu, ampak tudi za druge naloge naroda. Tako je ustanovila n. pr. botanični vrt, ki služi dandanes naši univerzi itd. Začela je izdajati prvi slovenski list »Novice«, ki je postal temelj slovenstva. Prosvetno delo, ki so ga vršile »Novice« vso dobo svojega obstanka, je začrtano v slovstveni zgodovini Slovenec. Kulturno delo na gospodarskem polju je nadaljeval »Kmetovalec«, ki se je potoval v prvi vrsti za kmetijski stan in ki je posebn med vojno najodločnejše zagovarjal koristi slovenskih kmetovalcev. Za časa vojne se je Kmetijska družba postavila v bran proti rekvizicijam žita in živine.

Ob prevratu se je pri družbi zgodila napaka, ker se je kratkoma odstavilo njenega zadnjega predsednika pok. dr. Evgen Lampeta, ki si je za kmetijstvo kakortudi za Kmetijsko družbo pridobil neveljavni zaslug.

Spominjati se treba tudi dolgoletnega oskrbnika družbene drevnice oziroma Poljanskega dvorca g. Josipa Urbančiča, ki že 35 let neumorno deluje v korist družbe v javni službi pa že 42 let.

Zasluge, ki si jih je Kmetijska družba tekom svojega 155 letnega delovanja stekla za kmetijstvo, je treba pribiti.

Skrb za napredek v kmetijstvu je bila glavna naloga Kmetijske družbe. Potem svojega tajnika dr. Baltazarja (Haqueta) je družba upeljala na Kranjsko krompir, pozneje tudi koruzo. Uvedla je umetna gnojila, vpeljala plemenske bike, merjase in ovne, ustanovila veliko število mlekarskih zadrug. Prihodnje leto bo petindvajsetletnica družbine gospodinske šole in kmetijsko-kemičnega preizkuševališča, ki ga je ustanovila družba.

Napredek kmetijske vede med vojno je veliko večji nego si danes mislimo. Vsled tega ga bo treba pri bodočem delovanju Kmetijske družbe v čim večji meri upoštevati.

Ko je govoril tov. predsednik še o drugih važnih pridobitvah kmetij-

Razširjajmo vedno misel ujedinenja jugoslovanskega kmeta!

(Svetovni žitni trg.) Dolgotrajna suša je skoraj po vsem svetu povzročila znatno škodo. Letošnja žetev je v splošnem za 8 odstotkov slabša od lanske in za 3 odstotke manjša od povprečne žetve zadnjih petih let. Pri nas je zelo kvarno uplivalo tudi dolgotrajno deževje, ki je oviralo vsa poljska dela. Vsled tega bo letos manj zemlje posejane, kakor pa se je računalo. Cene žitu kažejo lahen porast. Večje naraščanje cen pa onemogoča uvoz tujega žita. Zadnje dni se je v Vojvodini prodajala povprečno pšenica po 1300 do 1420, stara kornuza od 1100 do 1200, nova kornuza od 800 do 900, rž od 1100 do 1200, ječmen za pivovarne po okoli 1300, ječmen za krmo od 1100 do 1200, oves od 1000 do 1100, moka št. 0 od 2100 do 2200 in otrobi od 700 do 800 kron. — Na Nemškem rastejo cene moki, toda v manjši meri kakor pa pada nemška valuta. Francoska žetev je boljše kakor se je pričakovalo. Na Češkem padajo cene žitu vsled porastka češke valute. Na Rumunskem se opaža isto. Od drugih držav je imela dobro žetev zlasti Argentinja, dočim je žetev v Avstraliji bila slaba, v Zedinjenih državah pa srednja. Vsled znatnega povpraševanja iz tujine pa so cene čvrste.

(Tovarno za čokolado) ustanavlja v Mariboru trgovec Zalokar. Tovarna bo mesečno proizvajala 15.000 kg čokolade. Otroci in ženske, veselite se!

(Dunajski trg) z dne 11. novembra. Obisk sobotnega semnja je bil manjši. Precejšnje pa je bilo število kupcev iz Češke. Dosežene so bile sledeče cene: Domača pšenica do 6000, ogrska 5000 avstr. kron. Rži je zelo manjkalo in se je prodajala za 4200 avstr. kron. Poceril se je oves in tudi cena krompirja je padla.

(Invalidska uprava) želi nabaviti za podrejene zavode od 500 do 600 m² zdravih bukovih drv, katerih pretežna večina (okoli 500 m²) bi bila za dobavitelj loko postaja Tržič, če pa je dobavitelj tako ugodnejše, loko zdravilišče za invalide na Golniku. Kolkovane zapечатene ponudbe z vidno oznako na ovoju: »Ponudba drv« naj se pošljejo do dne 15. decembra 1922 na naslov: »Invalidski odsek oddelka za socialno politiko v Ljubljani, St. Peterska karnarica«.

Raznoterosti.

(Velikanski potres v Južni Ameriki.) Pred par dnevi je bil v Južni Ameriki v državi Chile silen potres. Ognjišče potresa je bilo med mestoma Ferrera in Coquimbo. Potres so zaznamovale potresne opazovalnice na več ko 10.000 kilometrov daleč. Tako je tudi zagrebška opazovalnica zelo točno zaznamovala potres. Prvotno se je mislilo, da je bil potres kje v vzhodni Aziji, skoraj pa so prišla poročila, da je bil potres v Južni Ameriki. Mesto Coquimbo je

bilo od potresa skoraj popolnoma porušeno. Nad 500 hiš se je sesulo vsled potresa. Brzobjavka iz Valparaiza javlja, da je izgubilo pri tem nad 1400 ljudi svoje življenje. Število ranjenecv gre v tisoče. Ranjenci so v obupnem položaju, ker manjkajo vsa sredstva za pomoč. Po potresu je jela vreti iz razpok voda, ki je napravila ogromno škodo. Od vode je največ trpelo mesto Copiapo, kjer je utonilo nad 200 ljudi. Potres je povzročil tudi požare, ki so se širili z neverjetno brzino. Mnogo ljudi je našlo pri tem smrt. Potres je bilo čutiti na tisoče kilometrov daleč. Celo v Buenos Airesu so se vsled potresa ustavile vse ure in ugasnile vse luči. Po vsej bližnji in dalnji okolici so porušene skoraj vse telefonske in brzojavne zveze. Nesrečno prebivalstvo zmrzuje na prostem. Vsled pomanjkanja sredstev in mrza so izbruhnile razne bolezni, tako da je mera nesreče polna.

(Papeževa tiara.) Katoliki Milana so podarili papežu novo, krasno tiaro. Tiara je iz samega zlata in ima na vrhu velik smaragd, ki je obkrožen od 27 smaragdov srednje velikosti, 215 manjših smaragdov, 327 rubinov, 79 večjih diamanov, 1000 manjših diamanov in 150 biserov krasne nadalje tiaro. Dragoceno darilo bo predano papežu dne 23. novembra ob priliki romanja Milančanov v Rim. Kakor znano je bil sedanj papež preje nadškof v Milanu, kjer je užival veliko ljubezen vernikov. Dragoceno darilo je za to zgovoren dokaz.

(Pod vlado fašistov.) S posebno silo preganjajo fašisti komuniste. Vse njihove liste so ustavili in večino komunističnih domov razdelali. Kogar od komunistov imajo na piki, tega podvržejo zelo nečloveški kazni, kakor kaže sledeč resničen dogodek iz Gorishe. Nek komunist je bil od fašistov obsojen, da spiže liter umazanega strojnega olja. Če bi komunist olja ne izpil, bi ga ubili. Ko zasliši za to kazneni njegova hčer, odhiti h fašistom in jih na kolenih prosi milosti. Toda vse zaman. Oče je moral priti pred fašiste, ki mu pomole litero steklenico strojnega olja. Hčer, ki je spremljala očeta, pade vnovič na kolena in prosi, da ji naj bo dovoljeno, da spiže olje mesto očeta. Vse zaman in uboga žrtev fašistovskega nasilja je morala pričeti piti. Strojno olje se je komunistu naravno silno ustavljalo in z nadčloveškim naporom je vendarle premagal stud v toliko, da je izpil pol litra. Tedaj pa ni mogla hčer več gledati muke očeta in je iztrgala steklenico ter jo izpila do dna. Oče in hčer ležita sedaj doma smrtno bolna, fašisti pa se zadovoljno smejo nad svojim barbarstvom. V »imeni« Slovencev je pozdravil fašistovsko vlado klerikalni poslanec Šček.

(Madžarska laška zveza proti nam.) Madžarski listi poročajo, da je bila sklenjena med Madžari in Italijani vojaška zveza, po kateri se obvezujejo Madžari, da pošljejo v slučaju vojne

med nami in Italijo na našo mejo 8 divizij vojske, Italijani pa da bodo zato podpirali madžarske zahteve po vrnitvi izgubljenega ozemlja. Da bi taka pogodba odgovarjala težnjam Madžarov in Italijanov, je brez vsakega dvoma. Zato je naša dvakrat sveta dolžnost, da smo na vse pripravljani in da skrbimo za svojo obrambo. Če tega ne storimo, potem je konec naše in tudi konec kmetijske svobode. Ker nismo zadostno oboroženi, zato bo naša vlada zelo poceni nabavila potrebno orožje. Značilno za klerikalno dvorezno politiko je, da kriče najbolj proti oborožitvi armade ravno naši klerikalci, čeprav zabavljajo v isti sapi nad vlado, ker da ni dovolj odločna proti Italiji. Kaj naj pošljemo svoje vojake kar golih rok v boj? — Zmaga tisti, ki je pripravljen in le v naši pripravljenosti je poraz laških in madžarskih načrtov.

(Junak službene dolžnosti.) Nedaleč od Sombora je povozil simplonski ekspresni vlak železniškega uradnika Vladimira Ilijevića in mu odtrgal obe nogi. Čeprav je nesrečnemu uradniku tekla kri v potokih, je imel še toliko moči, da je dal znamenje za odhod vlaka in še druga potrebna navodila. Nato je padel v nezavest. Požrtvovalnost uradnika je globoko pretresla vse. Da bi uradnik okrevail, ni nobenega upanja.

(Nov političen umor v Soliju.) Eno najbolj žalostnih poglavič iz političnega življenja Bolgarske so pogosti politični umori. Pri belem dnevu v najbolj obljubljenih krajih se vrše ti umori in vselej ubeži atentator. Tako je bil te dni pred uredništvom »Nove Rusije« umorjen njen glavni urednik A. Agrajev, ne da bi se moglo dognati morilca. Agrajev je bil boljševik. Večinoma vsi politični umori so izvršeni od članov macedonskega odbora, ki bi nekako odgovarjal laškim fašističnim odborom.

(Naše lokomotive v pomoč Grški.) Vsled prihoda Turkov v Tracijo, zapuščena grška in tudi bolgarsko prebivalstvo trumoma svoje domove v Tracijo. Ker grška vlada ni v stanu, da bi spravila vse begunce naprej, je naprosila Grčija našo vlado za pomoč. Naša vlada je prošnji ugodila in poslala 7 lokomotiv in več vagonov v Tracijo.

Književnost.

(Branislav Nušić: Navaden človek.) V zbirki »Oder« je izšla Nušićeva šala »Običan človek«, ki je dosegla v Mariboru velike uspehe. Igro toplo priporočamo, zlasti podeželskim odrom.

(Anton Melik: Jugoslavija) II. del. I. snopič. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Strani 296. Cena broširani knjigi Din 21.—, po pošti Din 1,50 več. — Drugi del Melikove Jugoslavije prikaže v prvem snopiču podoben popis pokrajin in mest v Sloveniji, Istri, Hrvaški, Slavoniji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Popis ostalih pokrajin naše države izide v drugem snopiču.

še pred Božičem. Delo se odlikuje po točnih in natančnih podatkih na podlagi ljudskega štetja iz leta 1921 ter bo dobro služilo ne samo šolam, marveč tudi trgovcem in vsakomur, ki hoče spoznati našo državo. Finejša izdaja celega drugega dela izide pozneje. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

(Bernhard Kellermann: Tunel.) Poslovenil Narte Velikonja. Založila Jugoslovanska knjigarna. Knjiga velja 28 dinarjev, vezana pa 38 dinarjev. — Kellermannov roman je nad vse zanimiv. Značilno za slovenske razmere je, da imamo dva njegova prevoda, kar je pri naši književni revščini pač nepotreben luksuz. Ali pa je roman v prevodu Velikonje v resnici tako okrnjen, da ga je bilo treba prevesti vnovič?

Za kratek čas.

Pri raportu. Krivogledni oficir ima raport. Vpraša prvega vojaka, pa gleda drugega. — »Zakaj si nisi očistil gumbov?« — Pa se oglasi drugi: »Saj sem jih, gospod oficir.« — »Kdo pa je tebe kaj vprašal,« reče oficir. Pa odvrne tretji vojak: »Saj tudi nisem nič rekel.«

Kaj je nerodno? — Nerodno je, če ostane duhovnik, da naštudira pridigo vso noč pokonci in če potem pri pridigi vsa cerkev zaspi.

Prijazna žena. Mož: Ali veš, zakaj sem en velik osel? — Žena: Ne. Toda da si v resnici velik osel, vem prav za gotovo.

Vse se izpremeni. Žena možu: »Preje si mi vedno pravil, da me imaš tako rad, da bi me kar vso snedel, sedaj pa govoriš, da Ti je žal, da tega nisi storil.«

Imeniten pes. Letovišcar: Kako pa morete spati, ko pa vso noč slap tako zelo šumi? — »Oh, prav lahko« odvrne domačin: »Imamo psa, ki vse šumenje prelaja.«

Obrtnik.

Občni zbor SKS in obrtniki.

V ponedeljek dne 27. novembra ima SKS svoj redni letni občni zbor. Važen in pomemben je ta občni zbor, ker na njem bo določena smer bodočega dela SKS. Koristim kmetovalcev bo namenjeno to delo, v prospeh naše države bo posvečeno in tudi v dobro obrtnikom bo, če se bodo pobrigali obrtniki za to.

Od vsega svojega početka je posvečala SKS obrtniškemu vprašanju vso svojo pozornost in izvajala za obrtnike gnotne uspehe. Omenjamo le oprostitev obrtnikov davka na poslovni promet in raznih drugih olaj-

šav, ki so jih bili deležni obrtniki le vsled intervencije SKS. Enako bo dosežena zveza Slovenije z morjem za obrtnike največje koristi. Vsak obrtnik pa tudi ve, da je imela SKS vedno misel na obrtniške zadeve in da ni nihče zaman naprosil njene pomoči. Z dejanji je SKS dokazala, da ima srce za obrtnike in da je prava in iskrena prijateljica obrtnikov. Zato se more vsakdo za zaupanjem obračati do nje, zato greši vsak proti sebi, če tega ne stori.

Na občnem zboru SKS, naj rjšem strankinem organu, je dana za obrtnike najlepša prilika, da zainteresirajo stranko za svoje interese. Vsak sklep občnega zbora SKS drži in se mora tudi izvajati. Naloga obrtnikov je, da poskrbe, da bodo sklepi občnega zbora tudi direktno namenjeni obrtnikom. Zato morajo obrtniška društva v najkrajšem času določiti svoje delegate za občni zbor in v slučaju potrebe priskrbeti tudi za reformat.

Kratki in jedrnat naj bodo ti referati, vsaj je obsežnejše utemeljevanje obrtniških potreb itak nepotrebno. Že vracel na strehah čilvako o potrebah obrtnikov, zato je vsaka gostobesednost odveč.

Največje važnosti za obrtnike je občni zbor SKS in upamo, da uvideva vsak trezen obrtnik to resnico v polni meri. SKS je v prvi vrsti gospodarska stranka, ki gleda predvsem za izboljšanjem materialnega položaja vsega podeželja, šele v drugi vrsti pa se bori za razne dostikrat nad vse prazne politične šlagerje. V znaku političnih šlagerjev pa se vrši že leta dolgo vsa slovenska politika in škodljivost tega je občutil vsak obrtnik na svoji koži prav izdatno. Skrajni čas je, da pričnemo že s pravo gospodarsko politiko, ki pa more biti uspešna le, če sodelujejo pri njej tudi obrtniki, ki so med najvažnejšimi graditelji gospodarskega napredka. Tudi zaradi tega je nujno, da se obrtniki aktivno udeležijo občnega zbora SKS.

Udeležba obrtnikov pa je potrebna še iz enega ozira. Velik del obrtnikov spada med podeželsko prebivalstvo, velik del obrtnikov je skoraj čisto vezan na kmetško ljudstvo. Samo v škodo obrtnika mora biti, če manjka obrtnik tedaj, ko ena najmočnejših podeželskih strank sklepa o svojem bodočem delu. Kdor manjka tedaj, kadar se deli kruh, ta brezuspešno protestira, kadar je kruh že razdeljen.

Občni zbor SKS je pred durmi in od obrtnikov je odvisno, če bo tudi v njihovo korist.

Zato nujno pozivljamo obrtniška društva, da se občnega zbora SKS udeležijo in da so med delavnimi in agilnimi zborovalci na tem ljudskem parlamentu — tudi obrtniki.

Zveza slovenskih zadrug javlja žalostno vest, da je njen odbornik, dolgoletni ravnatelj in revizor, velezaslužni gospod

Miško Reicher

trgovec v Ljubljani

po kratki bolezni dne 12. t. m. preminul.

Pogreb se vrši dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne na pokopališče pri Sv. Krištofu. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Posestvo naprodaj.

Hiša (vila) s šestimi sobami, kuhinjo in tremi verandami, podzemeljsko kletjo in osm oralov zemlje. Poleg spada še ena stanovanjska hiša obsegajoča tri sobe s kuhinjo, velika betonirana klet, gospodarska poslopja, hlevi za živino, svinjaki itd. Vse v drugem stavku navedeno je v eni zgradbi in na traverze obokano. Veliki skedenj ter delavnica, šupe, lope 12 in 8 m med stan. hišo in štalami. Vodna napeljava v hiše in hleve. Pod prvo hišo cvetlični vrt, pod tem zelenjadni z žico ograjen z vodno napeljavo za zalivanje. Nad zgradbami 1 oral vinograde v najboljšem stanu, nad 500 sadnimi drevesi vseh vrst, črešnje, marelice, razne zgodnje češnje, hruške, orehi, navadne slive ter jabolka. Njive v najboljšem stanju, vse zemlja dobra prvovrstna. V bližini je tudi 1¹/₂ orala lepega gozda. Stavbe vse nove oddelane samo 150 m od železniške postaje blizu Maribora. Najvažnejši kraj za izvoz sadja. Zelo ugodno za trgovino, ker je mnogo prostora za shrambe. **Cena 550 tisoč din.** Naslov pove uprava »Kmetijskega lista« ter tajništvo SKS v Mariboru.

Cepljene trte

raznih najbolj priporočljivih vrst, cepljene na podlagi Rip Portalis, »vkorenjenih divjakov«, imam naprodaj po zelo ugodni ceni. Pri pisemnih vprašanjih je priložiti znamko za odgovor.

Aljožij Grabar, pos. in vrtnar Zagorci pošta Jurčinci pri Ptuj.

Kmetovalci, preskrbite se pravočasno z dobrimi sadikami, da ne boste ostali li spomlad brez njih.

Železne peti razne velikosti prodaj
Kmetijska šola na GRMU pri Novem mestu.

TRGOVINA
sena, slame, drv, krompirja, sadja
in vseh drugih deželnih pridelkov
Andrej Oset, Maribor,
Aleksandrova c. št. 57; telefon št. 88.

Hišo kupim takoj
v Mariboru
ali kjevprad mestju
Posredovalci dobe nagrado.
Dolajš Ludvik
Sv. Jakob v Sl. Goricah

Kmetije in obrtniki
upoštevajte oglase
v »Kmetijskem listu«

Izjava.

Podpisani **Mihael Iskra**, posestnik v Hlebdh izjavljam, da sem objavil svoje odprto pismo g. Ivanu Ažmanu, posestniku v Hrašah v »Slovencu« od dne 8. V. 1921 z ozirom na najin prejšnji razgovor glede vložitve zasebnih obtožb. Izjavljam, da nisem hotel in ne morem očitati g. Ažmanu nobene nepoštenosti in obžalujem, če je pismo tako stilizirano, da ga je mogel kdo drugače razumeti. Jemljem hvaležno na znanje odstop g. Ažmana od zasebne obtožbe.

Ljubljana, dne 7. novembra 1922.

Mihael Iskra.

C^o G^o Transatlantique
Francoska linija
Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Slavenska banka d. d. v Zagrebu.
VOZNE LISTKE in tozadevna polasnila dale:
Ivan Kraker,
zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ul. 41.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000—

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO
IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

Mestni trg 5.
LJUBLJANA

O. Bernatovič

trgovina
Konfekcijska

Ne pozabimo nikdar, da se meri moč stranke po številu naročnikov na njeno glasilu!

Jadranska banka-Beograd.

Delniška glavica: Din 60,000.000.

Rezerva: Din 30,000.000.

Podružnice:

Bled

Cavtat

Celje

Dubrovnik

Ercegnovi

Jelsa

Jesenice

Korčula

Kotor

Kranj

Ljubljana

Maribor

Metković

Prevalje

Sarajevo

Split

Sibenik

Tržič

Zagreb

AMERIKANSKI ODDELEK.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

BANKO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Prvovrstna

umetna

gnojila

dobavlja najceneje veletrgovina

Vinko Vabič, Žalec (Slovenija)

Jamstvo za vsebino! :- Vse vrste v zalogi!

18% Thomasovo žlindro, 40-42% kalijevo sol, 18-20% kostni superfosfat, 15% rudninski superfosfat, 15-17% apneni dušik.

Zavarovalnica in pozavarovalnica banka „SLAVIJA“

zavaruje

pod najugodnejšimi pogoji proti škodam po požaru in proti vlomski tatvini, proti nezgodam in zakonitemu jamstvu. Sklepa življenjska zavarovanja na doživetje in smrt po različnih najugodnejših tarifih; zavaruje doto otrokom.

Ravnateljstvo in podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Gosposka ulica št. 12 v lastni hiši.

Zastopstvo v vseh večjih krajih Jugoslavije.

Preden sklenete zavarovanje, povprašajte za pogoje pri domači zavarovalnici banki „Slavija“.

Močne trpežne bakrene kotle vseh vrst z širokimi kapami izdeluje edino

Kotlarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28.

Čisti domači izdelki! Stalna zaloga! Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila.

Primešaj

„MASTIN“ krmi!

Enkrat na teden eno pest.

Ako Mastina v lekarnah, trgovinah in konsumih ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane 28 dinarjev in se jih pošlje poštne prosto na dom. Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 20 kron.

Lekarna Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zavezanec rotožva.

HLODE,

gozde, trame, deske in drva

ponudite lesni družbi

„ILIRIJI“ v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnijo). Plačujejo se najvišje dnevne cene.

Lepo domače platno

izredno trpežno iz lanene preje izdeluje največje tkalnica „KROŠNA“, Ljubljana, Zrinskega cesta 6, nasproti cerkve sv. Jožefa. Sprejemajo tudi laneno prejo v tkanje. Na zahtevo pošilja vzorca.

Na prodaj 30 sodov kolomaza

v sodih do 200 kg po K 13—

cena bruto za neto pri

„EKONOMU“

osrednji gospodarski zadrugi

v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7.

Umetna gnojila

in sicer

40-42% kaljeva sol po K 560—

18-20% kostni superfosfat K 720—

15% rudninski superfosfat K 580—

za 100 kg z vrečami vred oddaja iz skladišča v Celju.

Blagovni oddelek Zadrugne zveze v Celju.

Umetna gnojila

15% Kainit

42% Kalijevo sol

18% Tomaževa žlindra

franko vreča in postaja Maribor oddaja dokler zaloga traja trdka

Anton Tonejc in drug, Maribor Milska ulica 23.

Radi ugodnega nakupa tuje vaute najnižje cene.

Sadjerejci, vinogradniki, poljedelci, vrtnarji!

Zahtevajte brezplačni seznam in popis najzanesljivejših sredstev za pokončevanje mrčesa itd. na sadnem drevju, škodljivcev po poljih in vrtovih, nadalje peronosporo in sentjavosti pri žitu.

Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana 4, Bleiweisova cesta 18.

Pozor!

Pozor!

Več vagonov v bale rezanega

SENA

ima naprodaj po konkurenčni ceni

Prva notranjska izvozna in uvozna zadruga v CERKNICI.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Zvezna tiskarna in knjigarna

V LJUBLJANI - Wolfova ulica števil. 1.

Poštni predal 74.

Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporoča.

Zahtevajte proračun!

Točna postrežba!